

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Erhvervs- og landbrugspolitisk kontor

19. januar 2006 - Åbent samråd den 18. januar 2006. Landdistriktsprogrammet

Y: Hvordan vil ministeren sikre en alsidig udvikling i landdistrikterne, når stort set alle midler i Fødevareministeriets 9 støtteordninger til landdistrikterne er målrettet mod landbruget, og ministeren har reduceret Artikel 33 midlerne dramatisk.”

TALEPUNKT

Indledning

Jeg er tilfreds med, at jeg kan benytte denne anledning til at uddybe og perspektivere min og regeringens holdning til udviklingen af landdistriktspolitikken generelt og drøfte de muligheder, jeg ser for at fremme udviklingen i landdistrikterne ved hjælp af det kommende landdistriktsprogram for 2007-2013.

[Ministeren varslede her, at der ville være tale om et langt indlæg, og begrundede dette med indlæggets væsentlighed].

Derfor vil min besvarelse af spørgsmålet være bredere og inddrage flere elementer, end de der ligger i spørgsmålet.

Jeg gør dette af to grunde:

- For det første:

Spørgsmålet er tilsyneladende baseret på unøjagtig forståelse af det aktuelle landdistriktsprogram for det sidste år, 2006. Midlerne til generel landdistriktsudvikling i artikel 33-ordningen er ikke reduceret, som anført i spørgsmålet, men tværtimod forøget. Dette vil jeg nærmere belyse senere i min besvarelse.

- For det andet:

2006 er det sidste i år indeværende programperiode, som løber fra 2000-2007. Det vigtigste spørgsmål her og nu drejer sig imidlertid om prioriteringerne af indsatsen i den nye programperiode, som løber fra 2007-2013, og jeg vil gerne benytte lejligheden i dag til at orientere udvalget om regeringens foreløbige overvejelser på dette område.

Samtidig er jeg også glad for, at udvalget kan give mig deres synspunkter, som jeg så kan inddrage i den videre proces.

Jeg har i foråret 2005 i forbindelse med et samråd om landdistriktspolitikken, givet tilsagn om at inddrage udvalget i overvejelserne om den fremtidige landdistriktspolitik – og det er der jo så netop en god anledning til i dag.

2006 og RUL initia- tiver

Jeg vil gerne først tage udgangspunkt i den del af spørgsmålet, der vedrører landdistriktsprogrammet for 2006 og ikke mindst de nye initiativer, der skal gennemføres i denne sidste periodes år under den gamle forordning, hvor EU stiller et ekstraordinært stort budget til rådighed.- Det er dette, der har udløst den ekstra indsats.

Jeg vil gerne præcisere, at der her er tale om nye initiativer, som supplerer de ordninger, der allerede er etableret under det eksisterende landdistriktsprogram.

Tre af de nye initiativer er rettet mod landdistrikterne i bred forstand og bliver udmøntet under artikel 33 ordningen. Det drejer sig om:

- Alternativ brug af tomme landbrugsbygninger, hvor der er afsat 6 mio. kr. inkl. EU-midler.
- Attraktive kultur- og fritidsaktiviteter, hvor der er afsat 10 mio. kr. inkl. EU-midler.
- Fodstier og landskabsplantning i det åbne land, hvor der er afsat 6 mio. kr. inkl. EU-midler.

Her til kommer initiativet om kompetenceudvikling, hvor der er afsat 20 mio. kr. inkl. EU-midler.

- Selv om en del af midlerne her går til landmænd direkte, går hovedparten til landdistriktsudviklingen generelt.

Det er nogle af de 14 initiativer, der blev præsenteret i april sidste år - og det er den samme bevillingsmæssige fordeling, der er tale om.

Herudover har flere af de andre nye initiativer i programmet en bred effekt i landdistrikterne. Det drejer sig for eksempel om Erhvervsministeriets indsats for øget turisme, som har en ramme på 10 mio. kr. inkl. EU-midler, og Indenrigsministeriets Landdistriktspulje, der matches af 5 mio. kr. EU-midler.

Endelig er der også en række nye erhvervsrettede initiativer, som indirekte underbygger mulighederne for en gun-

stig udvikling i landdistrikterne. For eksempel:

- Fødevareministeriets Udviklings- og demonstrationsprojekter vedr. reduktion af lugtgener og gyllehåndtering m.m. Denne ordning, som har en samlet ramme på 90 mio. kr. – vil især gavne naboer til landbrugsejendomme, men også miljøet generelt.

Jeg tror, at rigtig mange på landet vil mærke, at de får gavn af dette.

- Og kvalitetsmærkeordningen, som i første omgang anvendes på økologiområdet

Som nævnt supplerer disse nye initiativer de eksisterende støtteordninger, hvor landdistrikterne i bred forstand kan opnå støtte.

Alt i alt kan jeg sige, at mens der på den egentlige artikel 33-ordning - kunne gives tilsagn til nye projekter for i alt 91 mio. kr. i 2005, forventes der i 2006 at blive givet tilsagn for i alt godt 125 mio. kr. Dette beløb omfatter såvel projekter medfinansieret af Fødevareministeriet, som projekter medfinansieret af amter og kommuner, og andre ministerier. Hertil kommer Fødevareministeriets midler til børne- og ungdomsarbejde.

Sammenfattende finder jeg, at vi med de nye initiativer i 2006 har gjort en ekstra indsats for landdistrikterne i bred forstand og ikke kun for landbruget. En indsats, der vel at mærke har været gennemført i samarbejde med en række andre ministerier.

**Regeringens
overordnede
prioriteter
på området**

Det er nemlig en hovedprioritet for regeringen og for mig, at landdistriktspolitikken gennemføres ud fra et helhedssyn, og at alle regeringens væsentlige initiativer tænkes ind heri, således at landdistriktsprogrammet bidrager bedst muligt til den samlede danske politik for udvikling af landdistrikterne.

Som fødevareminister forestår jeg koordineringen af selve aktiviteten i landdistriktsprogrammet i Regeringens udvalg for landdistriktsudvikling. Arbejdet i dette udvalg indgår i den overordnede koordinering i indenrigs- og sundhedsministerens rådgivende udvalg for landdistriktspolitik.

Landdistriktsudvikling handler især om at have gode rammer for at udfolde sit engagement og virkelyst for befolkning og erhvervsliv, samtidig med at vi forbedrer forholdene for natur og miljø.

Det er regeringens overordnede målsætning, at alle områder af landet skal være attraktive områder for udvikling og bosætning, således at der kan oppebæres en geografisk spredning af befolkningen og den økonomiske aktivitet.

Derfor er gode levevilkår og bosætning i landdistrikterne højt prioriteret af regeringen. Vi mener, at den offentlige service skal tilpasses befolkningssammensætningen, og at der skal være gode rammer for den private service.

Udvikling af lokale netværk er ligeledes vigtig for gode levevilkår.

For visse områder er der derudover brug for en målrettet indsats. Det gælder i yderområderne, som regeringen også ønsker at tilgodese med det kommende landdistriktsprogram.

Erhvervsudviklingen i landdistrikterne søges tilgodeset ved at skabe gode rammer. Landdistriktsprogrammet er et vigtigt instrument, men også lovgivningen herunder særligt landbrugsloven og planloven er vigtige i denne sammenhæng.

For at underbygge regeringens generelle indsats for miljøet er det vigtigt, at landdistriktsprogrammet kan understøtte landmandens og skovbrugerens rolle som naturforvalter, og at der skabes rekreative naturoplevelser, et renere miljø

og en rigere natur.

Med hensyn til landdistriktsprogrammet for 2007-2013 har vi øget fokus på, at det skal være et udviklingsprogram for landdistrikterne i bred forstand. Dette vil både blive afspejlet i programmets initiativer, og i administrationen af programmet.

Overordnet set har vi formuleret 4 målsætninger for programmet:

- Øget beskæftigelse for befolkningen i landdistrikterne
- Bedre konkurrenceevne i fødevare- og skovsektoren
- Bæredygtige landskaber, varieret natur og sundt miljø
- Attraktive levevilkår.

Fødevareministeriet ønsker i videst muligt omfang både en regional og en lokal forankring i udviklingen og arbejder derfor for ideen om at etablere lokale aktionsgrupper for landdistrikterne.

Her kan borgere, foreninger, erhvervsliv og myndigheder i fællesskab udarbejde udviklingsstrategier for området, og konkrete projekter kan indstilles til støtte under landdistriktsprogrammet fra 2007.

Indsatser, der har særlig lokal betydning, skal behandles og prioriteres lokalt, men for at sikre koordination og sammenhæng i forhold til indsatser, der ikke er lokalt forankrede, men udspringer på regionalt eller nationalt niveau, skal såvel kommuner som regioner også inddrages.

Det er vigtigt for regeringen, at lokale aktionsgrupper, kommuner, regioner og vækstfora spiller sammen om den bedst mulige koordinering af landdistriktspolitikken.

Målet er en enkel, gennemskuelig og fleksibel administration af landdistriktsprogrammet 2007-13 med størst mulig forankring i det lokale initiativ.

2007-2013

**Proces
inddragelse
og prioritering**

I forberedelsen af landdistriktsprogrammet for perioden 2007-2013 har jeg lagt vægt på at etablere et bredt samarbejde med mange parter. Hensigten har været at skabe en solid forankring, og den bredest mulige opbakning til programmet.

Idé - og debatfasen afsluttedes den 27. september 2005 i Odense med en national konference, hvor jeg præsenterede et debatoplæg med det første bud på sigtelinierne i et kommende program.

Fødevareministeriet arbejder lige nu på udkast til såvel national strategi som program, jævnfør forordningens bestemmelser herom. Strategi og program udarbejdes på basis af forordningens tre søjler, input fra deltagerne i processen, regeringens samlede politik for landdistrikter og EU's prioriteringer for landdistriktspolitikken. – og selvfølgelig de input, der kommer fra Folketingets partier.

Jeg vil til sin tid give udvalget en nærmere orientering om resultaterne af dette arbejde.

Med hensyn til fordelingen på indsatsområder fremgår det af den nye landdistriktsforordning, at mindst 25 pct. af midlerne fra EU skal anvendes til miljø, mens mindst 10 pct. skal anvendes til forbedring af levevilkår i landdistrikterne og diversificering af økonomien og 10 pct. til erhvervsrettede aktiviteter.

Den endelige fordeling på indsatsområder er noget, der vil blive fastlagt i regeringen, baseret på de drøftelser, der har været med partnerskabet omkring udviklingen af landdistriktspolitikken, og på baggrund af drøftelser med Folketingets partier.

Den nationale medfinansiering forventes at komme fra flere forskellige kilder. Der er ikke endnu taget stilling til, hvem der skal bidrage med hvor meget, men Fødevareministeriet, Miljøministeriet, Indenrigs- og Sundhedsministeriet og Erhvervs- og økonomiministeriet vil være centrale bidragende-

re, ligesom der også kan komme bidrag fra landbrugets fonde.

Vi skal også være meget opmærksomme på den rolle, som kommuner og regioner kan spille i finansieringen. De nye større enheder vil have et styrket udgangspunkt for at spille en aktiv rolle på landdistriktsområdet.

Afslutning

Overordnet er det min klare holdning, at der skal lægges vægt på den lokale og regionale medinddragelse i landdistriktspolitikken.

Samtidig skal vi honorere de forpligtelser, vi allerede har indgået på miljøområdet, ligesom vi skal sikre et samspil med de overordnede strategier for vækst og udvikling i landdistrikterne.

Der udestår en række valg nu:

Vi skal beslutte, hvor stor en andel af budgettet, der skal gå til hver af de tre overordnede formål.

Og vi skal beslutte hvor stor del af indsatsen, der primært skal koordineres i forhold til overordnede forpligtelser og hvor stor en del, der skal prioriteres efter lokale ønsker og behov.

Det er også min opfattelse, at alle de, der er involveret i landdistriktspolitikken, er samlet i bestræbelserne om at få øget beskæftigelse, bedre konkurrenceevne, bæredygtige landskaber og attraktive levevilkår i landdistrikterne.

Jeg hører gerne udvalgets synspunkter på nuværende tidspunkt, og jeg har også til hensigt at drøfte det kommende landdistriktsprogram igen her i udvalget, når forskellige udestående spørgsmål er afklaret herunder den endelige tildeling af EU-midler til Danmark.

Jeg ser frem til de videre drøftelser med udvalget.

